

Stosunek do uchodźców w kontekście kryzysu imigracyjnego w Europie

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2015 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Do Europy przybywa coraz więcej uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki. I chociaż w naszym kraju ich liczba jest nadal niewielka, w mediach niemal codziennie pojawiają się doniesienia z tych państw Unii Europejskiej, które przyjęły większość z nich. O stosunek Polaków do uchodźców pytaliśmy również w maju¹, wkrótce po tragicznych wypadkach, w których zginęło wiele osób próbujących przedostać się do Europy. Obecnie coraz częściej słyszymy o zamieszkach wywoływanych przez uchodźców, gdy próbują ich zatrzymywać służby mundurowe państw, przez które podróżują. Jak pokazują wyniki naszego sondażu², pod wpływem tych informacji stosunek do uchodźców zaczyna się zmieniać.

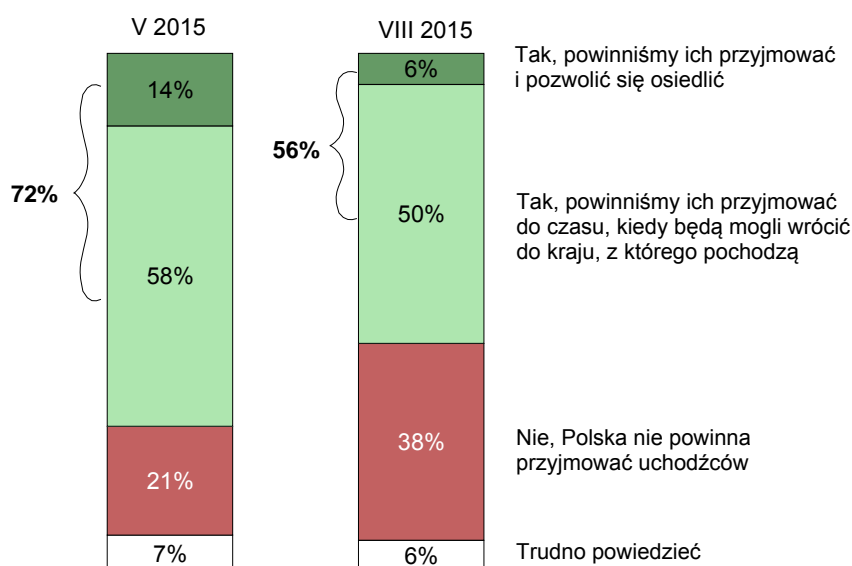
POSTAWY WOBEC UCHODźCÓW

Generalnie rzecz biorąc, stosunek do uchodźców się pogorszył. Jeszcze w maju, kiedy napływały pierwsze informacje o zbliżającym się kryzysie, Polacy w zdecydowanej większości wyrażali wolę przyjęcia, przynajmniej na pewien czas, uchodźców z krajów objętych konfliktami zbrojnymi. Obecnie jest to nieco ponad połowa ogółu badanych (56%, od maja spadek o 16 punktów procentowych). Wprawdzie nadal przeważa pogląd o moralnych zobowiązaniach wobec uchodźców, jednak znacząco wzrosła liczba respondentów przeciwnych przyjmowaniu ich przez Polskę (wzrost z 21% do 38%).

¹ Zob. komunikat CBOS „Polacy wobec problemu uchodźstwa”, czerwiec 2015 (oprac. K. Kowalczyk).

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (303) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 17–24 sierpnia 2015 roku na liczącej 1040 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. CZY, PANA(I) ZDANIEM, POLSKA POWINNA PRZYJMOWAĆ UCHODźCÓW Z KRAJÓW OBJĘTYCH KONFLIKTAMI ZBROJNYMI?

Sprzeciw wobec przyjmowania uchodźców wyraża większość osób określających swoje warunki materialne jako złe (54%), niemal połowa pracujących na stanowiskach robotniczych (49%) oraz badanych z wykształceniem zasadniczym zawodowym (48%). Przeciwni tego typu pomocy uchodźcom częściej są ludzie młodzi (od 18 do 34 roku życia) niż starsi. Najrzadziej takie stanowisko zajmują ankietowani legitymujący się wyższym wykształceniem (22% – zob. tabele aneksowe).

Co dwunasty Polak (8%) deklaruje, że zna bądź znał uchodźcę mieszkającego w Polsce. Zdecydowana większość z tej grupy twierdzi, że uchodźca ten pochodzi/pochodził z Ukrainy (62%). Wyraźnie rzadziej wymieniani byli obywatele pozostałych państw wchodzących w przeszłości w skład ZSRR (15%), w tym najczęściej Armenii i Białorusi. Co dziesiąty z badanych znających jakiegoś uchodźcę przebywającego w naszym kraju (10%) mówił, że pochodzi on z Afryki. Pojedyncze odpowiedzi: z Tunezji, Maroka i Egiptu zostały zaliczone do kategorii Afryka. Wśród badanych były jeszcze osoby znające uchodźców z Rosji (7%) i Bliskiego Wschodu (4%). Sporadycznie wymieniano także Afganistan, Pakistan, Macedonię, Tybet, Chiny, Mongolię, Wietnam, Tajlandię, Chile, RPA, Rumunię, Bułgarię, Włochy, Anglię i Grecję, które zaliczono do kategorii „Inne kraje pochodzenia”.

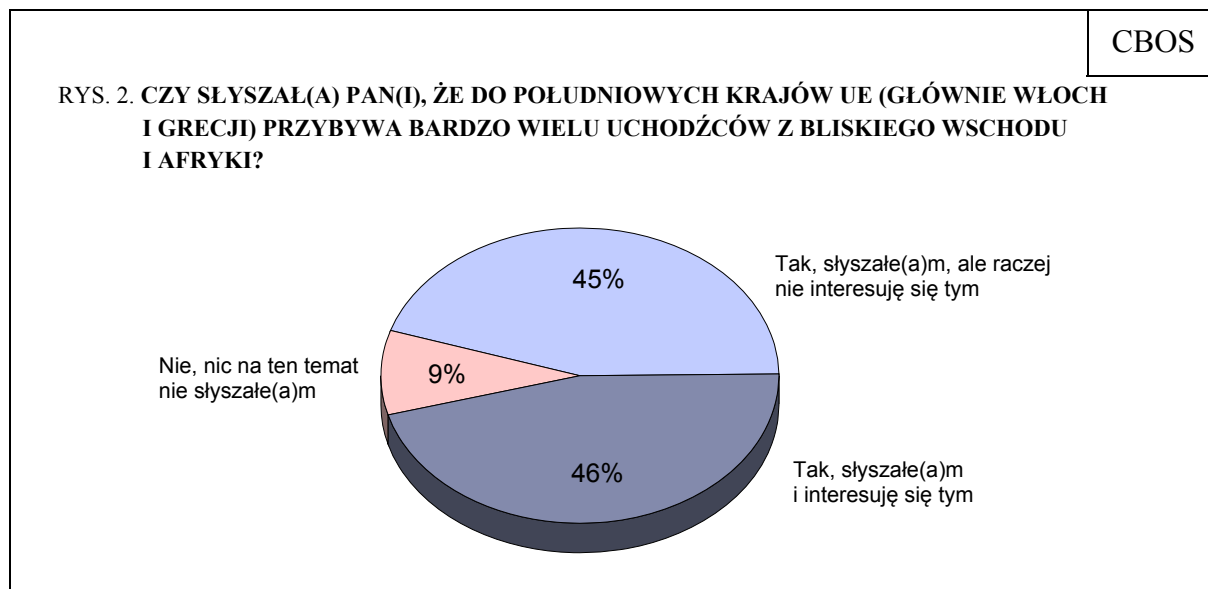
ODPOWIEDZI BADANYCH, KTÓRZY ZNALI/ZNAJĄ JAKIEGOŚ UCHODźCĘ (N=85)

		CBOS
Z jakiego kraju pochodzą/pochodzili uchodźcy, których zna/znał(a) Pan(i) osobiście?		
Ukraina		62%
Pozostałe państwa wchodzące w przeszłości w skład ZSRR (najczęściej Armenia i Białoruś, ale również Czeczenia i Kazachstan)		15%
Afryka (w tym Tunezja, Maroko i Egipt)		10%
Rosja		7%
Bliski Wschód (w tym Syria i Kurdystan)		4%
Inne kraje pochodzenia		16%
Trudno powiedzieć		2%

Procenty nie sumują się do 100, gdyż badani mogli podać pochodzenie więcej niż jednej osoby

POLACY WOBEC KRYZYSU IMIGRACYJNEGO W EUROPIE

Medialne doniesienia o rzeszach uchodźców przybywających na południe Europy docierają do niemal całego społeczeństwa. Tylko co jedenasty respondent (9%) nic nie słyszał o problemach z imigrantami (głównie we Włoszech i Grecji). Niemal połowa badanych (46%) twierdzi, że nie tylko słyszała, ale także interesuje się tą problematyką. Zbliżona liczba osób (45%), chociaż jest świadoma tego problemu, nie interesuje się nim specjalnie.

Unia Europejska podejmuje wspólne działania wobec narastającej liczby uchodźców. Niemal wszystkie państwa członkowskie zadeklarowały, że przyjmą do siebie część

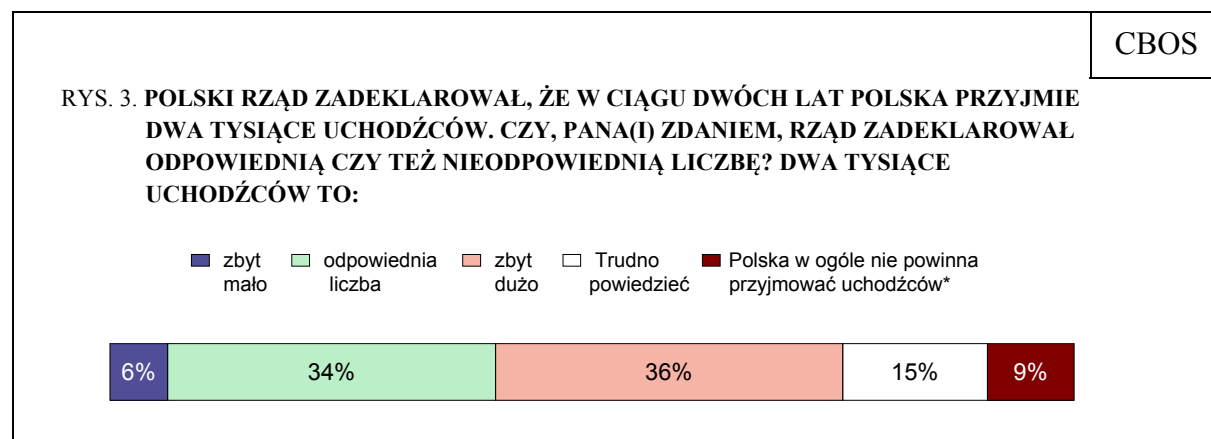
imigrantów przybyłych do państw południowej Europy. Chociaż odnotowujemy zmianę w ogólnym stosunku Polaków do uchodźców, opinie na temat przyjęcia części z nich w ramach unijnych rozwiązań właściwie się nie zmieniły. Przyjęcie do Polski części uchodźców popiera ponad jedna trzecia badanych (36%, od maja wzrost o 3 punkty procentowe). Sprzeciwia mu się jednak nieco ponad połowa Polaków (55%, wzrost o 2 punkty).

Tabela 1

Z powodu tak dużego napływu uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej do państw południowej Europy kraje te nie są w stanie poradzić sobie z tym problemem. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjąć część uchodźców przybywających do Europy?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	V 2015		VIII 2015	
	w procentach			
Zdecydowanie tak	3	33	6	36
Raczej tak	30		30	
Raczej nie	32	53	29	55
Zdecydowanie nie	21		26	
Trudno powiedzieć	14		9	

Za przyjęciem części uchodźców w ramach unijnych ustaleń częściej opowiadają się osoby o najwyższych dochodach *per capita* (50%), mieszkańcy największych miast (47%) i badani z wyższym wykształceniem (45%).

W lipcu polski rząd zadeklarował, że w ciągu dwóch lat Polska przyjmie dwa tysiące uchodźców. Mniej więcej co trzeci badany (34%) uważa, że to liczba odpowiednia. Nieco większa grupa (36%) wyraża jednak pogląd, że to zbyt duże obciążenie dla naszego kraju. Ponadto co jedenasty respondent (9%) nie odniósł się do tej liczby, tylko stwierdził, że Polska w ogóle nie powinna przyjmować uchodźców. Niektórzy (6%) są zdania, że nasz kraj powinien wykazać większą solidarność wewnątrz europejską i przyjąć większą liczbę uchodźców.

* Odpowiedź ta nie była przez ankietera odczytywana. Była zaznaczana jedynie wtedy, gdy respondent spontanicznie udzielił takiej odpowiedzi

Wśród zwolenników przyjęcia przez Polskę części uchodźców większość (59%) uważa, że pomoc dwóm tysiącom jest zobowiązaniem na miarę naszych sił. Co ósmy (13%) jest zdania, że to zbyt dużo, ale tyle samo osób (13%) twierdzi, że zbyt mało. Natomiast wśród przeciwników tego rozwiązania większość (54%) uważa, że rząd zadeklarował przyjęcie zbyt dużej liczby uchodźców, a co szósty (16%) sądzi, że Polska nie powinna przyjmować żadnych uchodźców. Jednak co piąty przeciwnik przyjmowania uchodźców napływających do UE (21%) uważa, że liczba zadeklarowana przez rząd jest odpowiednia.

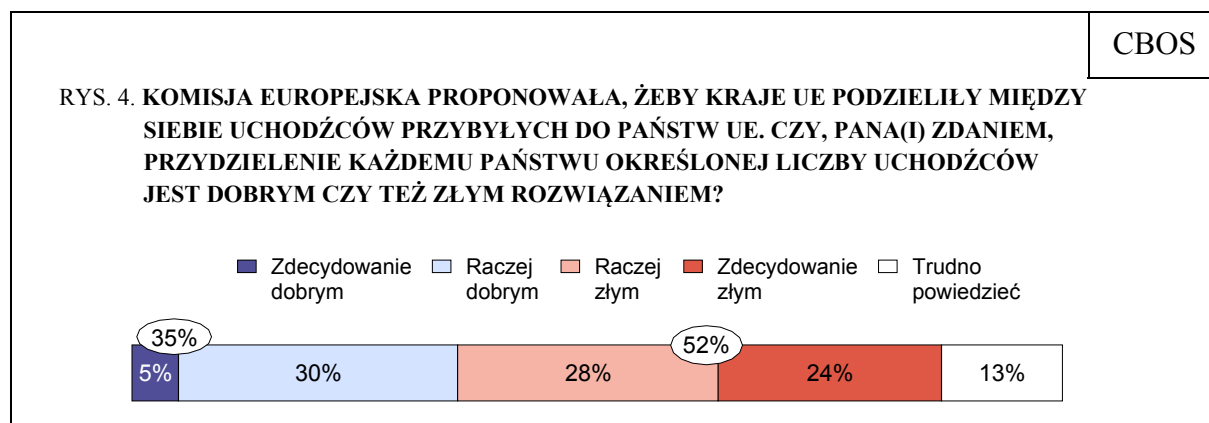
Tabela 2

Polski rząd zadeklarował, że w ciągu dwóch lat Polska przyjmie dwa tysiące uchodźców. Czy, Pana(i) zdaniem, rząd zadeklarował odpowiednią czy też nieodpowiednią liczbę? Dwa tysiące uchodźców to:	Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjąć część uchodźców przybywających do Europy?	
	Tak	Nie
	w procentach	
- zbyt mało	13	2
- odpowiednia liczba	59	21
- zbyt dużo	13	54
Trudno powiedzieć	15	7
Polska w ogóle nie powinna przyjmować uchodźców*	0	16

* Odpowiedź ta nie była przez ankietę odczytywana. Była zaznaczana jedynie wtedy, gdy respondent spontanicznie udzielił takiej odpowiedzi

JAK ROZWIĄZAĆ PROBLEM UCHODźCÓW?

W maju Komisja Europejska wystąpiła z pomysłem wprowadzenia obowiązkowego kwotowego podziału imigrantów między kraje członkowskie UE. Na razie pomysł ten nie zdobył wystarczającego poparcia i powrócono do dobrowolnych deklaracji państw. Jednak wraz z rosnącą liczbą uchodźców ponownie pojawiają się propozycje zobowiązania wszystkich krajów UE do względnie równego udziału w kosztach, jakie niesie ze sobą przybycie tak dużej liczby imigrantów.

Większość badanych popierających solidarność europejską w sprawie uchodźców dobrze ocenia także pomysł obowiązkowego kwotowego ich podziału, odgórnie narzuconego państwom członkowskim Unii (69%), ale co czwarty jest przeciwnego zdania (24%). Wśród przeciwników przyjmowania przez Polskę uchodźców przybywających do Europy trzy czwarte (75%) źle ocenia propozycje obowiązkowego rozdzielnika, natomiast co szósty (16%) uznaje to rozwiązanie za dobre.

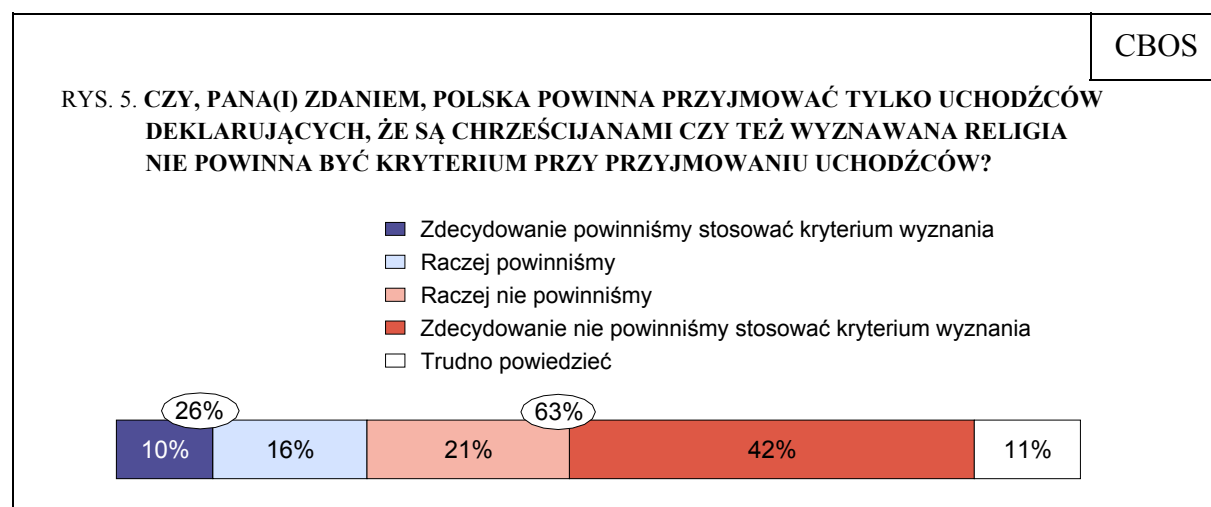
Tabela 3

Komisja Europejska proponowała, żeby kraje UE podzieliły między siebie uchodźców przybyłych do państw UE. Czy, Pana(i) zdaniem, przydzielenie każdemu państwu określonej liczby uchodźców jest dobrym czy też złym rozwiązaniem?	Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjąć część uchodźców przybywających do Europy?	
	Tak	Nie
	w procentach	
Dobrym rozwiązaniem*	69	16
Złym rozwiązaniem**	24	75
Trudno powiedzieć	7	9

* Połączono odpowiedzi „Zdecydowanie dobrym” i „Raczej dobrym”

** Połączono odpowiedzi „Zdecydowanie złym” i „Raczej złym”

Polski rząd deklarował, że do naszego kraju przybędą chrześcijanie z Syrii i Erytrei. Wyznanie uchodźców nie jest jednak ważne dla większości ankietowanych. Tylko jedna czwarta (26%) uważa, że powinniśmy przyjmować jedynie chrześcijańskich uchodźców. Prawie dwie trzecie Polaków (63%) uznaje stosowanie kryterium wyznania za niesłuszne, co wskazuje na myślenie o tym problemie w kontekście międzyludzkiej solidarności, a nie religijnych przekonań.

Także wśród osób regularnie uczestniczących w praktykach religijnych, które stanowią wskaźnik przywiązania do wyznawanej religii – w Polsce w przeważającej mierze katolickiej, większość (59%) jest przeciwna stosowaniu kryterium wyznania przy przyjmowaniu uchodźców. Wśród osób w ogóle niepraktykujących religijnie ten sprzeciw jest jeszcze silniejszy (72% uważa, że nie powinno się stosować kryterium wyznania).

Tabela 4

Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjmować tylko uchodźców deklarujących, że są chrześcijanami czy też wyznawana religia nie powinna być kryterium przy przyjmowaniu uchodźców?	Odpowiedzi badanych uczestniczących w praktykach religijnych:			
	przynajmniej raz w tygodniu	1-2 razy w miesiącu	kilka razy w roku	W ogóle nie uczestniczy
	w procentach			
Powinniśmy stosować kryterium wyznania*	31	26	24	17
Nie powinniśmy stosować kryterium wyznania**	59	61	70	72
Trudno powiedzieć	10	12	5	11

* Połączono odpowiedzi „Zdecydowanie powinniśmy” i „Raczej powinniśmy”

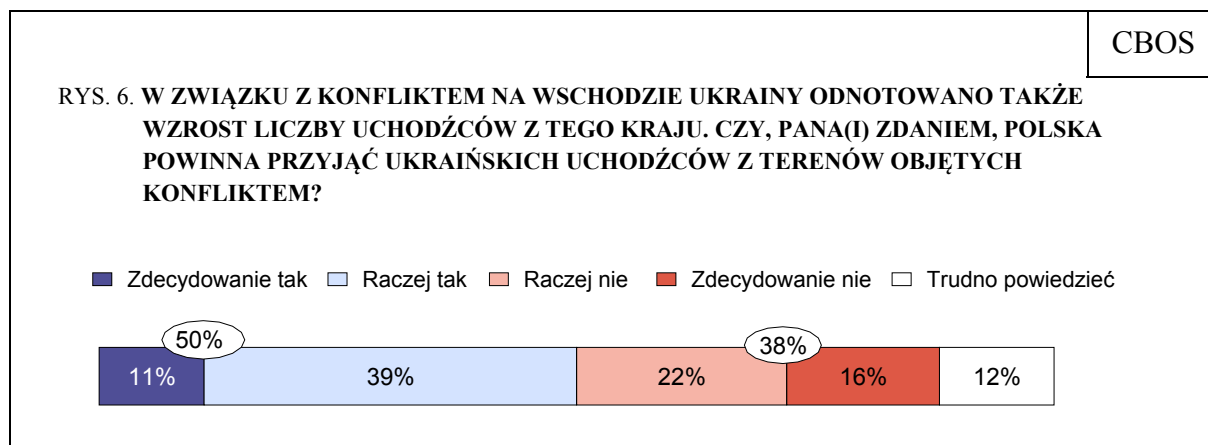
** Połączono odpowiedzi „Zdecydowanie nie powinniśmy” i „Raczej nie powinniśmy”

STOSUNEK DO UCHODźCÓW Z UKRAINY

W maju również pytaliśmy o stosunek do uchodźców z Ukrainy. Wprawdzie pytanie brzmiało nieco inaczej³ i wyniki nie zostały zestawione z sierpniowymi, jednak dotyczyło tej samej kwestii, więc ich porównanie jest uzasadnione. Uzyskane dane świadczą, że stosunek do uchodźców zza naszej wschodniej granicy również się nie zmienił. Połowa badanych (50%) uważa, że Polska powinna przyjmować ukraińskich uchodźców (w maju 46% było zdania, że powinno im się przyznawać status uchodźcy w Polsce). Niemal dwie piąte respondentów (38%) jest jednak temu przeciwnych (w maju 36%). Zmniejszył się natomiast odsetek badanych niemających wyrobionej opinii na ten temat (z 18% do 12%)⁴.

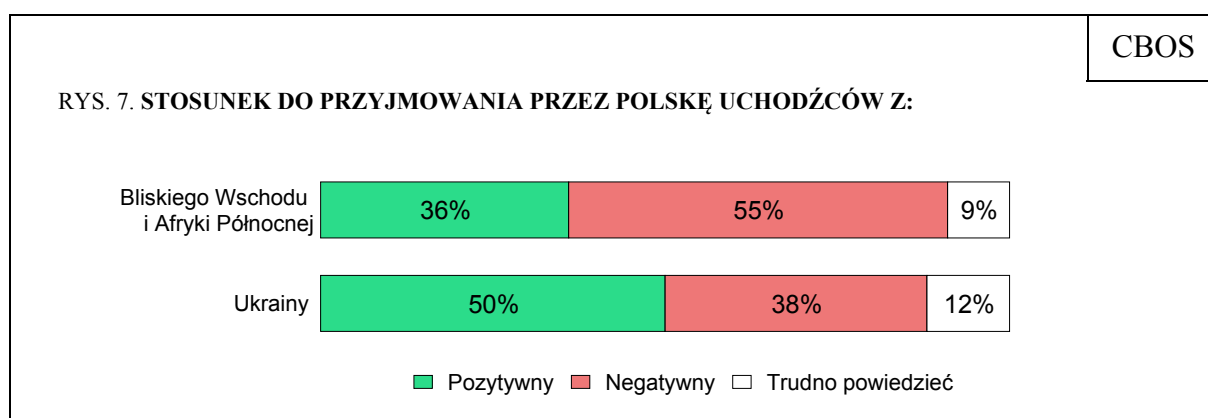
³ W maju pytanie brzmiało: „Wielu Ukraińcom z Krymu i terenów zajętych przez prorosyjskich separatystów odmówiono statusu uchodźcy. Czy Polska powinna udzielać statusu uchodźcy Ukraińcom z terenów objętych konfliktem zbrojnym?”

⁴ Zob. komunikat CBOS „Polacy wobec problemu uchodźstwa”, wyd. cyt.

Polacy częściej deklarują przychylne nastawienie do uchodźców z sąsiedniej Ukrainy niż do przybyszów spoza Europy. Być może wynika to z pewnego pragmatyzmu, oceny korzyści i strat dla Polski oraz prawdopodobieństwa integracji uchodźców. Poparcie lub sprzeciw wobec stosowania kryterium wyznania przy przyjmowaniu uchodźców w niewielkim stopniu różnicuje stosunek do przyjęcia przez Polskę przybyszów z państw arabskich i Ukrainy.

Co ciekawe, w przeciwieństwie do opinii na temat przyjmowania uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej stosunek do uchodźców z Ukrainy różnicuje wielkość zamieszkiwanej miejscowości i poziom wykształcenia badanych. Im większa miejscowość i lepsze wykształcenie, tym częściej respondenci opowiadają się za przyjmowaniem uchodźców z Ukrainy (zob. tabele aneksowe).

ZRÓŻNICOWANIE POSTAW WOBEC UCHODźCÓW

Osoby, których ogólny stosunek do uchodźców jest bardzo pozytywny (popierają zarówno ich przyjmowanie, jak i zgadzają się na ich osiedlanie się w Polsce) stanowią tylko 6% ogółu badanych, jednak zdecydowana większość z nich (88%) popiera przyjęcie uchodźców zarówno z Bliskiego Wschodu oraz Afryki Północnej, jak i z Ukrainy. Nieliczni z jakichś powodów odmawiają takiej pomocy którejsz z grup.

Wśród najliczniejszej grupy badanych, których ogólny stosunek do uchodźców jest raczej pozytywny (deklarują czasową pomoc – w okresie trwania konfliktu) opinie są podzielone. Ponad dwie piąte z nich (44%) popiera przyjmowanie uchodźców zarówno spoza Europy, jak i ze wschodniej Ukrainy. Więcej niż jedna czwarta (28%) popiera przyjmowanie uchodźców z Ukrainy, ale dystansuje się (sprzeciwia bądź nie ma zdania na ten temat) wobec tych spoza Europy, a co dziesiąty (10%) akceptuje uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki, ale dystansuje się od tych z Ukrainy. Co ósmy badany, który popiera przyjmowanie uchodźców z krajów objętych konfliktami zbrojnymi, nie uznaje za takie osoby ani przybyszów z Bliskiego Wschodu i Afryki, ani tych ze wschodniej Ukrainy (12%).

Ci, którzy uważają, że Polska generalnie nie powinna przyjmować uchodźców (stosunek negatywny), w większości (65%) są przeciwni obu grupom przybyszów, którzy obecnie najczęściej szukają azylu w Polsce. Dość często (18%) akceptują oni jednak przyjmowanie uchodźców ze wschodniej Ukrainy.

Tabela 5

Stosunek do przyjmowania przez Polskę uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej oraz Ukrainy	Odpowiedzi badanych, których ogólny stosunek do przyjmowania uchodźców* jest:			Ogół badanych
	bardzo pozytywny	raczej pozytywny	negatywny	
Badani, uważający, że Polska:	w procentach			
- powinna przyjąć uchodźców zarówno z Bliskiego Wschodu i Afryki, jak i Ukrainy	88	44	2	29
- powinna przyjąć uchodźców z Ukrainy, ale dystansuje się od tych z Bliskiego Wschodu i Afryki	5	28	18	22
- powinna przyjąć uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki, ale dystansuje się wobec tych z Ukrainy	3	10	3	7
- nie powinna przyjmować uchodźców ani z Bliskiego Wschodu i Afryki, ani z Ukrainy	1	12	65	32
Nie ma zdania na temat obu grup uchodźców	3	6	12	10

* Według odpowiedzi na pytanie: „Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjmować uchodźców z krajów objętych konfliktami zbrojnymi?”

Zdecydowana większość społeczeństwa jest świadoma problemów, z jakimi borykają się inne kraje UE w związku z napływem uchodźców. Chociaż zatem obecność tych kwestii w dyskursie politycznym w Polsce nie jest wprost proporcjonalna do liczby uchodźców w naszym kraju, może być ona odbiciem nastrojów społecznych, narastającego napięcia wobec tego – nowego w kontekście jego skali – problemu społecznego. W sierpniowym sondażu odnotowaliśmy z jednej strony wzrost niechęci generalnie do uchodźców, z drugiej zaś stabilne, niezmienione opinie na temat bieżących problemów w Europie związanych z uchodźcami z Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej oraz z Ukrainy.

Postawy wobec uchodźców z różnych regionów świata są bardzo zróżnicowane. Najliczniej reprezentowani są przeciwnicy przyjmowania jakichkolwiek uchodźców, ale niemal równie częste są deklaracje gotowości przyjęcia uchodźców zarówno spoza Europy, jak i z sąsiedniej Ukrainy. Trzecią dominującą postawą jest akceptacja jedynie ukraińskich uchodźców.

Różnice w podejściu do uchodźców z krajów arabskich i z Ukrainy raczej nie wynikają z uprzedzeń religijnych, gdyż większość Polaków jest przeciwna stosowaniu kryterium wyznania przy ich przyjmowaniu. Nie oznacza to, że u podstaw mniej przychylnego stosunku do uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej nie leżą obawy dotyczące różnic kulturowych. Na podstawie deklaracji badanych można jednak postawić hipotezę, że obecny kryzys imigracyjny jest rozważany raczej w kategoriach humanitarnych niż społeczno-politycznych.

Opracowała

Katarzyna KOWALCZUK

A N E K S

Tabela 1

		Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjmować uchodźców z krajów objętych konfliktami zbrojnymi?				Liczba osób
		Tak, powinniśmy ich przyjmować i pozwolić się osiedlić	Tak, powinniśmy ich przyjmować do czasu, kiedy będą mogli wrócić do kraju, z którego pochodzą	Nie, Polska nie powinna przyjmować uchodźców	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		6	50	38	6	1032
Płeć	Mężczyźni	7	46	42	5	501
	Kobiety	6	53	34	8	531
Wiek	18-24 lata	8	45	44	3	116
	25-34	5	48	42	5	203
	35-44	8	52	33	7	179
	45-54	8	54	35	3	162
	55-64	4	52	38	6	184
	65 lat i więcej	6	46	35	13	189
Miejsce zamieszkania	Wieś	4	44	44	8	411
	Miasto do 19 999	6	51	35	7	156
	20 000 - 99 999	6	57	32	5	189
	100 000 - 499 999	8	51	37	4	166
	500 000 i więcej mieszk.	11	55	27	6	110
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	6	42	44	8	213
	Zasadnicze zawodowe	3	40	48	9	254
	Średnie	6	54	37	3	318
	Wyższe	11	60	22	6	247
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	15	57	21	6	116
	Średni personel, technicy	11	43	40	6	38
	Pracownicy adm.-biurowi	5	53	38	5	64
	Pracownicy usług	3	56	35	6	64
	Robotnicy wykwalifikowani	2	46	49	3	119
	Robotnicy niewykwalifik.	4	47	47	2	49
	Rolnicy	2	48	45	5	47
	Pracujący na własny rach.	10	48	31	11	52
	Bezrobotni	11	47	39	3	60
	Emeryci	5	48	35	13	224
	Renciści	3	49	46	3	68
	Uczniowie i studenci	13	48	38		55
	Gospodynie domowe i inni	4	51	40	5	75
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	3	48	46	3	148
	Od 650 do 999 zł	6	48	39	6	125
	Od 1000 do 1399 zł	3	50	41	6	172
	Od 1400 zł do 1999 zł	9	51	32	7	127
	2000 zł i więcej	15	54	29	2	168
Ocena własnych war. mater.	Złe	6	37	54	2	110
	Średnie	4	49	39	8	427
	Dobre	9	53	33	6	496
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	3	55	25	18	38
	Raz w tygodniu	5	51	38	6	421
	1-2 razy w miesiącu	7	50	34	10	142
	Kilka razy w roku	7	55	34	3	239
	W ogóle nie uczestniczy	9	38	48	4	175
Poglądy polityczne	Lewica	9	54	34	3	155
	Centrum	7	49	40	4	320
	Prawica	5	54	35	6	318
	Trudno powiedzieć	6	40	42	12	238

Tabela 2

		Z powodu tak dużego napływu uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej do państw południowej Europy kraje te nie są w stanie poradzić sobie z tym problemem. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjąć część uchodźców przybywających do Europy?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		36	55	9	1034
Płeć	Mężczyźni	34	60	6	502
	Kobiety	37	51	12	532
Wiek	18-24 lata	36	61	3	116
	25-34	30	65	5	204
	35-44	37	53	10	178
	45-54	37	53	10	162
	55-64	35	54	11	185
	65 lat i więcej	39	48	13	190
Miejsce zamieszkania	Wieś	30	58	12	412
	Miasto do 19 999	40	53	7	156
	20 000 - 99 999	38	54	9	189
	100 000 - 499 999	35	60	5	166
	500 000 i więcej mieszk.	47	45	8	110
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	32	53	15	214
	Zasadnicze zawodowe	28	62	9	254
	Średnie	37	57	6	319
	Wyższe	45	48	7	247
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	47	46	8	117
	Średni personel, technicy	26	67	8	38
	Pracownicy adm.-biurowi	38	54	7	64
	Pracownicy usług	36	59	5	64
	Robotnicy wykwalifikowani	28	68	4	119
	Robotnicy niewykwalifik.	29	62	9	50
	Rolnicy	26	64	11	47
	Pracujący na własny rach.	42	51	6	51
	Bezrobotni	35	57	8	60
	Emeryci	37	49	13	225
	Renciści	32	48	19	68
	Uczniowie i studenci	35	62	3	55
	Gospodynie domowe i inni	39	54	7	75
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	30	57	12	149
	Od 650 do 999 zł	39	52	9	125
	Od 1000 do 1399 zł	29	63	7	173
	Od 1400 zł do 1999 zł	43	54	3	127
	2000 zł i więcej	50	44	6	168
Ocena własnych war. mater.	Złe	25	62	13	110
	Średnie	33	55	12	430
	Dobre	40	54	6	495
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	36	50	14	39
	Raz w tygodniu	36	52	11	422
	1-2 razy w miesiącu	30	60	10	141
	Kilka razy w roku	40	54	5	240
	W ogóle nie uczestniczy	33	60	7	175
Poglądy polityczne	Lewica	43	52	5	155
	Centrum	38	55	8	321
	Prawica	37	56	7	319
	Trudno powiedzieć	27	57	16	238

Tabela 3

		W związku z konfliktem na wschodzie Ukrainy odnotowano także wzrost liczby uchodźców z tego kraju. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska powinna przyjąć ukraińskich uchodźców z terenów objętych konfliktem?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		50	38	12	1033
Płeć	Mężczyźni	50	42	7	502
	Kobiety	51	35	14	531
Wiek	18-24 lata	48	45	8	117
	25-34	47	44	9	204
	35-44	57	28	16	178
	45-54	57	38	5	161
	55-64	49	41	10	183
	65 lat i więcej	47	38	14	190
Miejsce zamieszkania	Wieś	44	43	13	411
	Miasto do 19 999	50	45	5	156
	20 000 - 99 999	53	36	11	189
	100 000 - 499 999	59	30	10	165
	500 000 i więcej mieszk.	60	31	9	111
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	42	43	15	215
	Zasadnicze zawodowe	42	48	10	253
	Średnie	52	38	10	318
	Wyższe	66	26	8	246
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	73	20	7	116
	Średni personel, technicy	50	44	5	38
	Pracownicy adm.-biurowi	56	38	6	63
	Pracownicy usług	49	38	12	66
	Robotnicy wykwalifikowani	46	44	10	119
	Robotnicy niewykwalifik.	47	39	14	50
	Rolnicy	41	50	9	47
	Pracujący na własny rach.	49	42	8	51
	Bezrobotni	53	33	14	60
	Emeryci	45	41	15	224
	Renciści	45	44	11	68
	Uczniowie i studenci	59	32	9	55
	Gospodynie domowe i inni	45	46	9	75
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	46	43	11	148
	Od 650 do 999 zł	50	42	7	124
	Od 1000 do 1399 zł	52	38	11	172
	Od 1400 zł do 1999 zł	56	35	9	127
	2000 zł i więcej	63	31	6	168
Ocena własnych war. mater.	Złe	43	48	9	110
	Średnie	45	41	15	428
	Dobre	58	35	7	495
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	49	31	20	38
	Raz w tygodniu	49	39	11	422
	1-2 razy w miesiącu	49	40	11	141
	Kilka razy w roku	57	37	6	238
	W ogóle nie uczestniczy	49	39	12	176
Poglądy polityczne	Lewica	57	32	10	155
	Centrum	53	40	7	321
	Prawica	53	38	8	318
	Trudno powiedzieć	40	41	19	238